

Veilige Kerk

Inleiding

De kerk zou een veilige plek moeten zijn voor iedereen. Een plek waar Gods liefde zichtbaar wordt en waar mensen elkaar kunnen vertrouwen. We gaan ervanuit dat onze eigen kerk een veilige plek is. We kennen de mensen en gaan ervanuit dat er geen sprake is van machtsmisbruik of (huiselijk/seksueel) geweld.

Huiselijk geweld is echter de tweede doodsoorzaak in Nederland! 40% van de vrouwen en 7% van de mannen wordt in haar of zijn leven slachtoffer van huiselijk geweld. De kans dat er mensen zijn in uw kerkelijke gemeenschap die ook hiermee te maken hebben (gehad) is dus groot. En ook blijkt uit de praktijk dat de situatie in kerken zelf ook niet altijd veilig is. Er zijn situaties waar sprake is van (seksueel) geweld en machtsmisbruik in de kerk.

In 2022 heeft SKIN een cursus over dit thema georganiseerd onder leiding van Annet Alagbe-Speelberg. In dit artikel willen we kort een paar belangrijke dingen uit deze cursus naar voren halen die voor alle kerken belangrijk zijn. Dank aan Annet voor deze belangrijke cursus en het mogen delen van haar kennis!

1. Praat erover

In **Efeze 5:11** lezen we dat we geen deel moeten nemen aan vruchteloze praktijken van de duisternis, maar deze moeten ontmaskeren. Waar licht is, kan geen duisternis zijn. Omdat geweld taboe is, durven mensen er meestal niet zomaar over te praten. Daardoor weten de leiders van een kerk ook niet altijd wat er aan de hand is.

Het is daarom belangrijk dat dit thema van een veilige kerk en van (huiselijk/seksueel/emotioneel/...) geweld bespreekbaar is. Als het onderwerp met enige regelmaat door de kerkleiding wordt benoemd, voelen mensen zich sneller vrij om advies of hulp te vragen. Daardoor kun je op tijd ingrijpen, zodat het niet nog erger uit de hand loopt.

Voorgangers of leiders kunnen bijvoorbeeld aandacht besteden aan dit thema tijdens een preek of Bijbelstudie, in de context van een huwelijk of een doop, en in het persoonlijke gesprek.

2. Preventie

We willen er alles aan doen om te voorkomen dat dergelijke situaties plaatsvinden in de kerk. Een van de belangrijkste dingen daarvoor is al genoemd bij 1: praat erover. Wanneer het onderwerp bespreekbaar is, kan dit veel ellende voorkomen.

Het zorgvuldig selecteren van vrijwilligers is belangrijk. Met name als het gaat om vrijwilligers die met kinderen of jongeren werken of met anderen in een kwetsbare situatie. Een basisactie kan zijn om voor alle vrijwilligers een verklaring omtrent gedrag (**VOG**) aan te vragen en een verklaring met gedragsregels te laten tekenen. Op deze manier is vanaf het begin duidelijk wat er (niet) verwacht wordt van een vrijwilliger. Door dit aan alle vrijwilligers te vragen laat het zien dat het niet om wantrouwen naar één persoon gaat, maar om het duidelijk maken van hoe je in de kerk met elkaar omgaat naar iedereen die een taak heeft.

Als kerk kun je ook iemand aanstellen als vertrouwenspersoon voor dit thema, en mensen in de kerk laten weten dat ze altijd bij die persoon terecht kunnen voor een vertrouwelijk gesprek.

Daarnaast kun je op www.veiligekerk.nl nog meer informatie vinden over hoe je jouw kerk tot een veilige plek kan maken. Zo kun je er een uitgebreid stappenplan vinden over wat je allemaal kan doen.

3. Melden/overleggen: wat kunt u doen?

Heeft u te maken met een onveilige situatie in uw kerk of bij een van uw gemeenteleden? Een slachtoffer van (huiselijk) geweld heeft hulp nodig! In **Spreuken 31:8** lezen we dat we moeten spreken voor hen die weerloos zijn.

Voorgangers worden vaak gevraagd om te helpen bij problemen in een huwelijk of een familie. Daarom is het belangrijk dat voorgangers goed weten hoe ze met zo'n situatie om kunnen gaan. Lees er daarom over, verdiep uzelf in het onderwerp, en vraag andere voorgangers of experts hoe zij met zulke situaties omgaan. Er zijn ook verschillende plekken waar u (anoniem) heen kunt bellen en die kunnen meedenken wat er nodig is om te doen.

Is er sprake van geweld, dan is het allereerst belangrijk dat dat stopt.

Schakel daarna hulp in. Zowel het slachtoffer als de dader hebben hulp nodig. Alleen dan zal het ophouden.

Hieronder vindt u een overzicht van organisaties die kunnen helpen en meer informatie geven over dit thema:

- Bij acuut gevaar: bel de politie! 112
- Bij seksueel geweld: www.centrumseksueelgeweld.nl
- Bij seksueel misbruik in een pastorale relatie: www.smpr.nl
- Herkennen van kindermishandeling: www.signalenkaart.nl
- Bel de kindertelefoon van Stichting Chris <https://chris.nl>
- Bel Veilig Thuis voor advies: 0800-2000
- Hulp voor een dader? <https://dewaagnederland.nl/verwijzers/zorglijnen/>
- Preventie - 5 stappen naar een veilige kerk: www.veiligekerk.nl
- Engelstalige Bijbelstudies en preken over dit thema: <https://www.restored-uk.org/>

Vragen?

U kunt altijd contact opnemen met SKIN (info@skinkerken.nl) als u rondom dit thema vragen heeft en niet goed weet waar u met uw verhaal heen kunt.

Annet Alagbe-Speelberg is ook bereid om in uw kerk over dit thema te spreken. Zij is expert op het gebied van (seksueel) misbruik en heeft veel ervaring met verschillende internationale en migrantenkerken. U kunt haar bereiken via info@bureauspeelberg.nl.